

LEHDISTÖTIEDOTE nro 172/22

Luxemburgissa 27.10.2022

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-470/21 | La Quadrature du Net ym. (Henkilötiedot ja väärinkäytösten estäminen)

Ensimmäinen julkisasiamies Szpunar: kansallisella viranomaisella olisi oltava oikeus saada IP-osoitteeseen yhdistettyjä henkilöllisyyttä koskevia tietoja silloin, kun tällaiset tiedot ovat ainoa tutkintakeino internetissä tehdyistä tekijänoikeuksien loukkaamisista epäiltyjen IP-osoitteen haltijoiden tunnistamiseksi

Szpunarin mukaan tällaisella ehdotuksella täytetään täysimääräisesti oikeasuhteisuuden vaatimus ja turvataan perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusoikeuksien kunnioittaminen

Internetin käyttäjien tietojen säilyttäminen ja oikeus saada näitä tietoja on jatkuvasti ajankohtainen kysymys, josta unionin tuomioistuimelle on kertynyt jo runsaasti viimeaikaista oikeuskäytäntöä.

Neljä internetin käyttäjien oikeuksien ja vapauksien suojaamiseksi toimivaa yhdistystä (La Quadrature du Net, Fédération des fournisseurs d'accès à Internet associatifs, Franciliens.net ja French Data Network) nosti Ranskan ylimmässä hallintotuomioistuimessa (Conseil d'État) kumoamiskanteen implisiittisestä päätöksestä, jolla Ranskan pääministeri oli hylännyt niiden vaatimuksen erään asetuksen kumoamisesta. Eräiden tekijänoikeuden piiriin kuuluvien teosten suojaamiseksi internetissä on otettu käyttöön henkilötietojen automaattinen käsittely.

Henkilötietojen automaattisen käsittelyn tarkoituksena on lähettää henkilöille immateriaalioikeuskoodeksissa (code de la propriété intellectuelle) säädetty varoitus, jonka tarkoituksena on torjua rangaistavaksi säädettyä törkeää huolimattomuutta, jonka tunnusmerkistö täyttyy henkilön laiminlyödessä estää internetliittymänsä väärinkäyttämisen. Asianomaisille liittymän haltijoille lähetettävät suositukset annetaan niin sanottua porrastettua reagointia koskevan menettelyn mukaisesti. Mainitut yhdistykset vetoavat nimittäin siihen, että kyseisessä asetuksessa sallitaan yhteystietojen saaminen suhteettomalla tavalla sellaisten internetissä tapahtuneiden tekijänoikeusrikkomusten osalta, jotka eivät ole vakavia, ilman tuomioistuimen tai viranomaisen etukäteisvalvontaa, joka tarjoaa takeet riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta ja jollaista unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä¹ painokkaasti suositellaan.

Conseil d'État toteaa, että internetissä tapahtuvasta teosten jakelusta ja oikeuksien suojaamisesta vastaavan korkean viranomaisen (Haute Autorité pour la diffusion des œuvres et la protection des droits sur Internet, jäljempänä HADOPI) virkamiehet keräävät näiden suositusten toteuttamiseksi joka vuosi huomattavan määrän asianomaisten käyttäjien henkilöllisyyttä koskevia tietoja. Näiden suositusten lukumäärän huomioon ottaen se, että tämä tietojenkeruu alistetaan etukäteisvalvonalle, saattaa tehdä suositusten täytäntöönpanon mahdottomaksi. Tämän vuoksi se tiedustele unionin tuomioistuimelta tällaisen ennakkovalvonnan ulottuvuutta ja erityisesti sitä,

¹ Ks. tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., [C-203/15 ja C-698/15](#) (ks. myös lehdistötiedote [nro 145/16](#)).

kuuluvatko IP-osoitetta vastaavat henkilötiedot sen soveltamisalaan.

Ensimmäinen julkisasiamies Maciej Szpunar katsoo tänään esitetystä ratkaisuehdotuksessaan, että unionin oikeutta olisi tulkittava siten, että **se ei ole esteenä sellaisille toimenpiteille, joissa säädetään liittymän lähteelle annettujen IP-osoitteiden yleisestä ja erotuksetta tapahtuvasta säilyttämisestä sellaisen ajanjakson ajan, joka rajoittuu täysin välttämättömään**, jotta varmistettaisiin sellaisten verkkorikosten torjunta, tutkinta, selvittäminen ja syyteharkinta, joiden tapauksessa IP-osoite on **ainoa** tutkintakeino, jolla voidaan yksilöidä henkilö, jolle kyseinen osoite oli annettu kyseisen rikoksen tekohetkellä. Tässä yhteydessä hän ehdottaa, että unionin tuomioistuin **tarkastelee tietyiltä osin uudelleen** IP-osoitteiden säilyttämistä koskeviin kansallisiin toimenpiteisiin, sellaisina kuin niitä on tulkittu unionin oikeuden valossa, liittyvää oikeuskäytäntöään **kyseenalaistamatta kuitenkaan tietojen säilyttämiselle asetettua oikeasuhteisuuden vaatimusta**, kun otetaan huomioon, miten vakavaa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa taattuihin perusoikeuksiin puuttumista tällainen toimenpide merkitsee.

Ensimmäinen julkisasiamies katsoo lisäksi, että HADOPI:n oikeutta saada IP-osoitteeseen yhdistettyjä henkilöllisyyttä koskevia tietoja voidaan myös perustella sillä yleistä etua koskevalla tavoitteella, jonka nojalla sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat on veloitettu säilyttämään nämä tiedot, joten kyseisten tietojen saaminen **olisi sallittava silloin, kun sillä pyritään tähän samaan tavoitteeseen, ellei sitten hyväksytä sitä, että yksinomaan verkossa tehdyt rikokset jäävät yleisesti rankaisematta**.

Szpunarin mukaan unionin oikeudessa **ei aseteta vaatimusta**, jonka mukaan HADOPI:n oikeus saada käyttäjien IP-osoitteisiin yhdistettyjä henkilöllisyyttä koskevia tietoja edellyttäisi tuomioistuimen tai riippumattoman hallinnollisen elimen suorittamaa **etukäteisvalvontaa**, ja tähän on kaksi syytä: yhtäältä HADOPI:n tiedonsaanti **rajoittuu henkilöllisyyttä koskevien tietojen yhdistämiseen käytettyyn IP-osoitteeseen ja tiettyinä ajankohtana haettuun tiedostoon** eikä johda siihen, että toimivaltaiset viranomaiset pystyisivät jäljittämään kyseisen internetin käyttäjän selailupolun ja siten tekemään tarkkoja päätelmiä hänen yksityiselämästään, vaan nämä viranomaiset saavat ainoastaan tietää, mikä tiedosto rikoksen tekohetkellä on haettu. Toisaalta HADOPI:n oikeus saada IP-osoitteisiin yhdistetyt henkilöllisyyttä koskevat tiedot **rajoittuu siihen, mikä on täysin välttämättömä tavoitellun päämäärän kannalta** eli sellaisten verkkorikosten torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan mahdollistamiseksi, joiden tapauksessa IP-osoite on ainoa tutkintakeino, jolla voidaan yksilöidä henkilö, jolle kyseinen osoite oli annettu kyseisen rikoksen tekohetkellä, ja porrastetun reagoinnin menettely liittyy tähän päämäärään.

Ensimmäinen julkisasiamies korostaa lopuksi, että porrastetun reagoinnin menettelyyn sovelletaan direktiivin 2016/680 säännöksiä ja että näin ollen HADOPI:n toimenpiteiden kohteena olevilla luonnollisilla henkilöillä on käytettävissään useita aineellisia ja menettelyllisiä takeita.

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamiehen tehtävänä on esittää unionin tuomioistuimelle itsenäisesti ehdotuksensa käsiteltävänä olevan asian oikeudelliseksi ratkaisuksi. Unionin tuomioistuin aloittaa nyt tämän asian ratkaisun harkinnan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Ratkaisuehdotuksen [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla ratkaisuehdotuksen esittämispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia ratkaisuehdotuksen esittämisestä on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106

Pysykää kuulolla!

